

ASTERIUS Sophistes († post 341)

IN PSALMUM XIII¹

PG
55, 555 4. [...] Ἰωάννης γυμνὸς ἀναχωρεῖ, Πέτρος ἀρνεῖται, οἱ μαθηταὶ φεύγουσι, τῆς μητρὸς αὐτοῦ Μαρίας τὴν ψυχὴν ἢ ῥομφαία τῆς ἀμφιβολίας διέρχεται. [...] Καὶ ἐπληροῦτο τό· «Δικαιοσύνη ἐκ τοῦ οὐρανοῦ διέκυψεν». Ἐκ τοῦ Πατρὸς ὁ Χριστός· «Ἀλήθεια ἐκ τῆς γῆς ἀνέτειλεν» ἐκ τῆς παρθένου ὁ Κύριος. 205

PG
55, 555 4. [...] Ioannes nudus recedit, Petrus negat, discipuli fugiunt: ipsius Mariae matris animam gladius dubitationis pertransit. [...] Et impletum est illud, *Iustitia de caelo prospexit*.² Ex Patre Christus, *Veritas e terra orta est*: Dominus ex virgine. 205

S. APHRAHAT Syrus († ca 345)

DEMONSTRATIONES³

PS
I, 130 Demonstr. III, 14. [...] Sicut autem in oratione ieiunii eius ad istum venit, ita quoque Zachariae preces ille Gabriel Deo repraesentavit, quando Iohannis nuntiavit ei nativitatem. Ait enim ei: *Exaudita est deprecatio tua ante Deum*.⁴ Item et Mariae preces obtulit Deo, eique Christi nativitatem evangelizavit, dicens: *Invenisti gratiam ante Deum*.⁵ * Neque aliter invenit Maria gratiam, nisi ieiunio et oratione sua. 206

PS
I, 418 Demonstr. IX, 5. Hi sunt humilitatis amatores, qui perfectam concordiam cum omnibus servant. Humiles filii sunt Altissimi et fratres Christi, qui, postquam adnuntiatus est, ad nos, pacis gratia, venit, eumque Maria propter humilitatem suam suscepit. Cum enim Mariam beatissimam Gabriel evangelizavit, ita dixit: *Pax tibi, benedicta inter mulieres*.⁶ Pacem ergo Gabriel sumpsit, Fructum benedictum detulit, dilectaque Proles in Maria seminata est. Illa autem 207

¹ Exstat inter *spuria* Chrysostomi, sed est *Asterii* Soph. Cf. Lau 162.

² Ps. LXXXIV, 12.

³ «Demonstrationes» editae uti «Sermones S.P.N. Iacobi Nisibeni», Romae 1756, a Nicolao Antonello, sunt S. Aphrahat Syri. Cf. G. Ricciortti: *Aphraate*, in «En. Catt.», vol. I, 377.

⁴ Lc. I, 13.

⁵ Lc. I, 30.

⁶ Lc. I, 28.

Dominum laudavit et magnificavit *quia respexit humilitatem ancillae suae*, *superbi autem et potentes ei non placuerunt; et Altissimus *exaltat omnes humiles*.¹ Vide ergo, carissime, ad humiles pacem accurrere. *419

208 Demonstr. XXI, 9. [...] Ioseph namque a patre suo vestitus est tunica fimbriata; Iesum autem Pater eius corpore induit de Virgine [adsumpto]. PS I, 954

209 10. [...] Maria stabat super ripam fluminis, Moyse aquis innatante; Maria peperit Iesum, Gabriele angelo ei annuntiante. PS I, 959

210 Demonstr. XXIII, 20. [...] Iacob genuit Ioseph, et Ioseph vocatus est pater Iesu Christi; Iesus autem natus est de Maria virgine, e semine domus David, de Spiritu sancto, sicut scriptum est: *Ioseph cum Maria desponsata sibi, ambo de domo David*.² Et Apostolus testatur *Iesum Christum* fuisse ex Maria, *de semine David, in Spiritu sancto*.³ Ioseph pater Iesu appellatus est, licet non sit ille de ipsius semine natus; verum paternitatis nomen ab Adam usque ad Ioseph *per sexaginta et tres generationes derivatum est. Nomen paternitatis a Ioseph sublatum est, et Christo impositum. De Ioseph igitur nomen paternitatis, de Iohanne nomen sacerdotii accepit, et de Maria corpus induit, et nomen generationis suscepit. *66

MARIUS VICTORINUS Afer (ca 300 † post 362)

ADVERSUS ARIUM

211 Lib. I, XXXV. [...] Λόγος est ad Deum, in confesso est. Quid est λόγος? Per quem omnia, et in quo omnia, et in quem omnia; istum esse et Iesum in confesso est. Quod λόγος est filius Dei, filius autem Iesus de quo dicit Paulus: *Qui nos eruit de potestate tenebrarum, et transtulit in regnum Filii charitatis suae*.⁴ Quis igitur iste filius? Ipse, inquit, *in quo habemus redemptionem, per sanguinem ipsius, remissionem peccatorum*⁵ nostrorum. Iste qui est? Qui natus est ex Maria. Quid deinde? Istud solum? Numquid maxime quod in eo, qui ex Maria erat? Erat et ante quam ex Maria. Quid autem inducit,⁶ *qui est imago Dei*? Numquid hoc solum, de Maria? Non:

¹ Lc. I, 48, 51, 52.

² Lc. II, 4, 5.

³ Rom. I, 3, 4.

⁴ Coloss. I, 13.

⁵ Ibid. 14.

⁶ Ibid. 15.

• EUSEBIUS EMESENUS (†ca. 359): PG 86 513, 520, 545.